

Motion till riksdagen 2011/12:Ub273

av **Mats Pertoft (MP)**

Högskolebehörighet för alla gymnasieelever

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att alla gymnasieelever ska ges möjlighet att nå högskolebehörighet inom ramen för sitt ordinarie gymnasieprogram.

Motivering

Miljöpartiet de gröna anser att framtidens gymnasium måste erbjuda eleverna såväl bredd och mångfald som djup och specialisering. Eleverna ska inte redan i grundskolan vara tvingade att bestämma sig för om de vill studera vidare efter gymnasiet eller inte.

Miljöpartiet vill skapa en ökad flexibilitet för eleverna. Elever på alla program, såväl yrkes- som studieförberedande, ska få möjlighet att studera med villkor som passar dem. Är man en mycket begåvad elev ska man kunna läsa fler kurser och meritera sig på det sättet. Är man flerspråkig ska man kunna utveckla sina kunskaper i modersmålet. Är man skoltrött eller får ett jobb som man vill prova på, ska man kunna ta en paus i utbildningen eller avsluta den i förtid men få tydliga dokument som ger en möjlighet att komma tillbaka och slutföra utbildningen på gymnasiet eller inom vuxenutbildningen. Detta oberoende av vilket program man går på.

Gymnasieskolan ska rusta eleverna för framtiden, oavsett om den finns inom högre utbildning eller på arbetsmarknaden. Därför anser jag att regeringens utformning av den nya gymnasieskolan är felaktig. Regeringen har drivit igenom att de yrkesförberedande programmen inte längre ger behörighet till fortsatta studier inom högskolan. Undervisningen i ämnen som svenska, engelska och matematik har skurits ned till ett minimum och ersätts av mer tid åt utbildningarnas karaktärsämnen.

Fel! Okänt namn på

Jag ser fler problem med dessa förändringar. För det första rör det elevernas anställningsbarhet. Dagens företag vill ha anställda som har högskolebehörighet. Arbetsmarknaden har förändrats och i dag behövs kunskaper även i de teoretiska ämnena. Regeringen uttalade före riksdagsbeslutet om den nya gymnasieskolan att avsikten med den nya utformningen av yrkesprogrammen var att öka elevernas anställningsbarhet. Det är i det sammanhanget anmärkningsvärt att man inte lyssnade på branscherna och tog hänsyn till vad de efterfrågar i utformningen av utbildningarna.

Ett annat stort problem är naturligtvis att regeringen har gjort det svårare för dem som gått yrkesprogram att läsa vidare på högskola. Regeringen konstaterade tidigare att det i dag är en betydande andel som gått vidare till högskoleutbildning från yrkesprogram. Av dem som slutförde sina studier på yrkesprogram 2004/05 hade 22 procent påbörjat högskolestudier tre år senare. 10 procent läste vidare direkt efter examen (källa: Högskoleverket). Det ser jag som något mycket positivt. Men nu blir det betydligt färre med regeringens nya gymnasieskola, eftersom de måste läsa in behörighet utöver sina heltidsstudier.

Regeringen försöker kompensera för denna nyordning genom en förstärkt rätt för elever som gått yrkesprogram att läsa in högskolebehörighet på komvux. Det är i och för sig bra, men faktum kvarstår att elevernas väg in till högskolan försvåras och utbildningstiden förlängs.

En av anledningarna till den nya gymnasieskolan var att man menade att de elever som går yrkesutbildningen är skoltrötta och inte motiverade nog för att klara av de allmänna teoretiska ämnena. Men faktum är att alltför många elever på yrkesprogrammen går ut med fullständiga betyg från gymnasiet. Av eleverna som föddes 1980 var det ca 44 procent som inte gick ut gymnasiet med fullständiga betyg. Av dem som föddes 1985 var det cirka 33 procent. Det är en förbättring med drygt tio procentenheter på fem år, och måste anses vara en anmärkningsvärd framgång. (Källa: Sveriges Kommuner och Landsting) Denna positiva trend anser jag i stället att man bör bygga vidare på. Istället riskerar regeringen att bryta denna trend.

Man kan även konstatera att eleverna gör tummen ner för yrkesprogrammen och regeringens politik i och med sitt val till program i den nya gymnasieskolan. Yrkesprogrammen tappade i somras rejält med sökande och allt fler elever valde studieförberedande program. Dagens elever är kloka och vet mycket väl vilken kompetens som näringslivet efterfrågar. Det är dags att regeringen också förstår och omedelbart ser över den nya gymnasieskolans kursprogram i syfte att säkerställa att alla elever på såväl studieförberedande program som yrkesprogram når högskolebehörigheten inom ramen för sitt ordinarie program utan extra tillval.

Stockholm den 3 oktober 2011

Mats Pertoft (MP)